

Súd: Okresný súd Poprad
Spisová značka: 13C/12/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8717205731
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 09. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Peter Kuruc
ECLI: ECLI:SK:OSPP:2020:8717205731.16

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Poprad, sudcom JUDr. Petrom Kurucom, v právnej veci žalobcov 1/. P. M., O.. X.X.XXXX, E. XXX, X/ P. T., O.. XX.X.XXXX, F. XXX/XX, T., X/ L. T., O.. XX.X.XXXX, F. XXX/XX, T., žalobcovia 1/ až 3/ zastúpení právnym zástupcom Advokátska kancelária Hudzík & Partners, s.r.o., Mnoheľova 15, Poprad, IČO: 47251654, proti žalovanému K. B., O.. X.XX.XXXX, V. Š., Z.. Č.. V. F., Š. XX, zast. JUDr. Ing. Renátou Vorobelovou, správkynou konkurznej podstaty, Lipová 1, Humenné, IČO: 48485357, v konaní o určenie vlastníckeho práva s prísl., takto

rozhodol:

I. Určuje, že žalobkyňa v 1. rade je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností - rodinného domu č. súp. XXX, postaveného na pozemku parc. č. 471, pozemku parc. č. 471 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 122 m² a pozemku parc. č. 472 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 513 m², zapísaných na LV č. XXX, nachádzajúcich sa v k. ú. T. v podiele 1/2-ica v pomere k celku.

II. Určuje, že spoluvlastnícky podiel 1/2-ica v pomere k celku k nehnuteľnostiam - rodinnému domu č. súp. 375, postavenému na pozemku parc. č. 471, pozemku parc. č. 471 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 122 m² a pozemku parc. č. 472 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 513 m², zapísaným na LV č. XXX, nachádzajúcim sa v k. ú. T., patrí do dedičstva po neb. P. T., nar. X.X.XXXX, zomr. XX.X.XXXX.

III. Žalobkyňa v 3. rade sa za v ä z u j e zaplatiť žalovanému sumu 2.839,-- eur do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku na účet správkyně konkurznej podstaty.

IV. V prevyšujúcej časti vzájomnú žalobu žalovaného z a m i e t a .

V. Žalobcom v 1. až 3 rade náhradu trov konania n e p r i z n á v a .

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobcovia žalobou doručenu súdu dňa 9.5.2017 žiadali, aby súd určil, že sú podielovými spoluvlastníkmi uvedených nehnuteľností, a to každý v podiele 1/2-ica v pomere k celku. Žalobca v 1. rade - P. T. - zomrel dňa XX.X.XXXX. Uznesením č. k. 13C/12/2017-127 zo dňa 25.6.2019 súd rozhodol o pokračovaní v konaní s právnymi nástupcami neb. žalobcu, ktorými sú žalobcovia v 1. a 2. rade. Vzhľadom na úmrtie jedného z pôvodných žalobcov podaním doručeným súdu dňa 5.8.2019 žalobcovia navrhli pripustiť zmenu petitu žaloby tak, že žalobkyňa v 3. rade je podielovou spoluvlastníčkou uvedených nehnuteľností v podiele 1/2-ica v pomere k celku a spoluvlastnícky podiel v 1/2-ici patrí do dedičstva po neb. P. T.. Uznesením zo dňa 14.1.2020 súd zmenu žaloby pripustil.

2. Žalobcovia poukázali na skutočnosť, že na základe kúpnej zmluvy zo dňa X.X.XXXX nadobudol vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam žalovaný, avšak nikdy zmluvné strany nemali vôľu previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalovaného a ani žalovaný nemal záujem stať sa vlastníkom

týchto nehnuteľností. Predmetná kúpna zmluva mala slúžiť len ako zabezpečovací prostriedok k zmluve o pôžičke, ktorá bola uzavretá medzi žalobkyňou v 3. rade a žalovaným, ktorý jej požičal sumu 25.000,-- eur. To, že skutočným zámerom medzi žalobkyňou v 2. rade a žalovaným bolo uzavretie zmluvy o pôžičke vyplýva aj z nájomnej zmluvy zo dňa 17.9.2014, kedy zmluvné strany okrem iného sa dohodli, že nájomné je jednorazové vo výške 25.000,-- eur a táto suma bude investovaná do rekonštrukcie nehnuteľností. Aj z dohody dlžníka a veriteľa zo dňa X.X.XXXX vyplýva, že došlo k poskytnutiu pôžičky a po úplnom zaplatení celej sumy poskytnutej pôžičky žalovaný ako veriteľ prevedie na žalobkyňu v 3. rade vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam tak, aby sa stala podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v podiele 1/2-ica.

3. V súvislosti so vzájomnou žalobou žalovaného poukázali žalobcovia na to, že žalovaný žiada rozhodnúť o neplatnosti kúpnej zmluvy, teda požaduje to isté ako žalobcovia. Pokiaľ žiada, aby súd určil, že nájomná zmluva je neplatná, tak v prípade, že súd vyhovie žalobe, nie je daný naliehavý právny záujem na takomto určení a tiež nie je potrebné rozhodovať samostatným výrokom o povinnosti žalovaného previesť vlastnícke právo na žalobcov, pretože je to obsiahnuté v žalobnom návrhu. Nesúhlasili s návrhom žalovaného na vrátenie sumy 80.000,-- eur, pretože táto suma bola poukázaná na účet v Tatra banke, a. s., avšak z tejto sumy si žalobkyňa v 3. rade ponechala iba sumu 25.000,-- eur na základe zmluvy o pôžičke a zvyšok sumy vo výške 55.000,-- eur bol poukázaný na účet žalovaného. Poukázali tiež na to, že časť pôžičky už riadne splatila žalobkyňa v 3. rade dohodnutými splátkami. V záverečnom prednese žalobcovia poukázali na to, že kúpna zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, pretože z výsluchu strán sporu, listinných dôkazov, ako aj výsluchu svedka bolo preukázané, že skutočným dôvodom na uzavretie kúpnej zmluvy nebola vôľa trvalo previesť vlastnícke právo k nehnuteľnostiam na žalovaného, ale poskytnutie pôžičky zo strany žalovaného.

4. Žalovaný už vo vyjadrení k žalobe nerozporoval tvrdenia žalobcov, avšak uviedol, že ak došlo k simulácii právnych úkonov, tak o tejto simulácii museli vedieť aj žalobcovia, pretože na základe týchto právnych úkonov sa dostalo prospechu aj im. Žalovaný uviedol, že nenamieta nárok uplatnený žalobou, avšak nie je možné domáhať sa určenia vlastníckeho práva bez posúdenia prejudiciálnej otázky neplatnosti jednotlivých právnych úkonov. V prípade, ak súd rozhodne o neplatnosti jednotlivých právnych úkonov, tak žalovaný požaduje vrátenie sumy 80.000,-- eur, ktorá bola poskytnutá žalobkyňou v 3. rade a tiež vrátenie pôžičky vo výške 25.000,-- eur vrátane dohodnutého úroku vo výške 6 % RPMN, pričom výsledná suma je vo výške viac ako 31.000,-- eur. Aj na pojednávaní žalovaný prezentoval svoj postoj tak, že chce vrátiť vlastnícke právo žalobcom, pretože toto všetko mu poradil Š., ktorý aj bral peniaze od žalobkyne v 3. rade, t. j. splátky pôžičky. Potvrdil, že účet, na ktorý boli poukazované splátky, bol jeho účtom, avšak k tomuto účtu zriadil dispozičné právo Š., ktorý ho presvedčil, že bude s týmito financiami obchodovať.

5. Z vyjadrení strán, výpovede svedka E. Š. a z pripojených listinných dôkazov, najmä z obsahu dohody dlžníka veriteľa zo dňa X.X.XXXX, kúpnej zmluvy zo dňa X.X.XXXX, plnomocenstva zo dňa 25.10.2013, zmluvy o pôžičke zo dňa X.X.XXXX, nájomnej zmluvy zo dňa 17.9.2014, dokladov o príkazoch na úhradu, výpisu z LV č. XXX, dokladov o zriadení trvalého platobného príkazu a jeho zrušení, uznesenia Okresného súdu Prešov sp. zn. XOdK/XXX/XXXX, správy z Tatra banky, a. s., súd zistil nasledovný skutkový stav:

6. Dňa X.X.XXXX uzavreli žalobkyňa v 3. rade a pôvodný žalobca v 1. rade ako predávajúci so žalovaným ako kupujúcim kúpnu zmluvu, ktorej predmetom bol prevod nehnuteľností, a to rodinného domu č. súp. XXX, postaveného na parc. č. 471 a pozemkov parc. č. 471 o výmere 122 m² - zastavané plochy a nádvoria a parc. č. 472 o výmere 513 m² - zastavané plochy a nádvoria, nachádzajúce sa v k. ú. T., zapísané na LV č. XXX. Kúpna cena bola dohodnutá vo výške 80.000,-- eur a mala byť zaplatená tak, že suma 66.000,-- eur bude uhradená z prostriedkov spotrebného úveru „Hypo Plus“ poskytnutého kupujúcemu Všeobecnou úverovou bankou, a. s. a suma 14.000,-- eur bude uhradená z prostriedkov spotrebného úveru „Hypo Mínus“ poskytnutého kupujúcemu sprostredkovateľom Consumer Finance Holding, a. s., Kežmarok Kúpna cena mala byť prevedená na účet určený predávajúcimi v Tatra banke, a. s. č. účtu XXXXXXXXXXX/XXXX.

7. V ten istý deň uzavrel žalovaný (v postavení veriteľa) so žalobkyňou v 3. rade (v postavení dlžníka) aj „dohodu dlžníka a veriteľa“ uzatvorenú podľa § 51 Obč. zákonníka. V článku I bode 1 zmluvy sa konštatuje, že dňa 26.2.2014 uzavrel veriteľ s dlžníkom zmluvu o pôžičke, na základe ktorej poskytol

dlužníkovi peňažnú sumu vo výške 25.000,-- eur. Pôžička mala byť uhrádzaná formou splátok vo výške 167,-- eur, a to až od úplného uhradenia celej dlžnej sumy. V článku I bode 3 tejto zmluvy veriteľ prehlasuje, že je vlastníkom nehnuteľností nachádzajúcich sa v k. ú. T., zapísaných na LV č. XXX. V bode 4 sa zmluvné strany dohodli, že po úplnom zaplatení celej pôžičky veriteľ prevedie na dlžníka vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam, a to tak, aby sa dlžník stal podielovým spoluvlastníkom predmetných nehnuteľností v spoluvlastníckom podiele 1/2-ica. Obe dohody za žalovaného podpísal splnomocnený zástupca E. Š..

8. Žalobkyňa v 3. rade predložila aj zmluvu o pôžičke zo dňa 3.4.2014, ktorú uzavrela so žalovaným, a na základe ktorej jej žalovaný požičal sumu 25.000,-- eur. V článku II bode 2 zmluvy sa strany dohodli na 6 % RPMN. Podľa článku III bodu 2 zmluvy pôžička mala byť uhradená formou mesačných splátok na bankový účet veriteľa v Tatra banke, a. s., č. účtu XXXXXXXXXXX/XXXX, vo výške 167,-- eur, a to až do úplného uhradenia celej sumy. V zmluve nie je údaj dokedy by mala byť pôžička uhradená, ani údaj odkedy mala žalobkyňa v 3. rade začať splácať požičanú sumu.

9. Dňa 17.9.2014 uzavreli strany aj nájomnú zmluvu, podľa ktorej žalovaný ako prenajímateľ prenajal vyššie uvedené nehnuteľnosti žalobkyni v 3. rade, a to na dobu 20 rokov s tým, že nájom bol dohodnutý jednorazovo vo výške 25.000,-- eur a podľa dohody celá výška nájomného mala byť investovaná do rekonštrukcie prenajatej nehnuteľnosti.

10. Suma 80.000,-- eur, ktorá bola poskytnutá žalovanému z titulu úveru, bola zaslaná na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX. K tomuto účtu mala dispozičné právo aj žalobkyňa v 3. rade, ktorá dňa 26.2.2014 vystavila príkazy na úhradu, na základe ktorých bola suma 55.000,-- eur poukázaná na účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX a suma 25.000,-- eur bola poukázaná na účet žalobkyne v 3. rade. Zo správy Tatra banky, a. s., vyplýva, že majiteľom účtu, na ktoré boli poukázané prostriedky z úveru, t. j. suma 80.000,-- eur, bol v danom čase U. P. M., o ktorom svedok Š. uviedol, že ide o jeho spoločníka. Žalobkyňa v 3. rade mala dispozičné právo k tomuto účtu v období od 25.1.2014 do 3.3.2014. Účet č. XXXXXXXXXXX/XXXX, na ktorý žalobkyňa v 3. rade zaslala sumu 55.000,-- eur, bol vo vlastníctve žalovaného a dispozičné právo k tomuto účtu mal aj svedok E. Š..

11. Svedok E. Š. vo svojej výpovedi uviedol, že niekedy v roku XXXX vybavoval pre žalovaného úver vo VÚB, a. s., prostredníctvom jej dcérskej spoločnosti Consumer Finance Holding. Nepamätal si už presne výšku úveru, ale bolo to určite cez 50.000,-- eur. Žalobkyňa v 3. rade, ktorú poznal už skôr, potrebovala peniaze na rekonštrukciu domu. Nemohla dostať úver, pretože nespĺňala podmienky a tak bolo dohodnuté, že úver bude čerpať žalovaný a žalobkyňa v 3. rade dostane pôžičku 20.000,-- eur až 25.000,-- eur. Podľa svedka bol zriadený nejaký spoločný účet, z ktorého si žalobkyňa vyzdvihla svoj diel a rozdiel bol poukázaný na účet pána B.. Svedok potvrdil, že všetky zmluvy, ktoré boli v mene žalovaného uzavreté so žalobkyňou v 3. rade, podpisoval za žalovaného. Svedok tiež uviedol, že žalovaný nechcel byť vlastníkom rodinného domu a podľa dohody ani nemohol byť natrvalo, pretože po vyplatení úveru sa nehnuteľnosť mala vrátiť do vlastníctva žalobkyne a jej manžela. Prevody nehnuteľností sa robili preto, lebo banka vyžadovala, aby žiadateľ o úver bol vlastníkom nehnuteľností, alebo bol v príbuzenskom vzťahu s vlastníkom nehnuteľnosti. Svedok pripustil, že zrejme zmluvy pripravoval on, aj keď možno niektoré pripravili v banke.

12. Podľa § 588 Zák. č. 40/1964 Zb. - Obč. zákonníka (účinného od 1.10.2013 do 31.12.2014) z kúpnej zmluvy vznikne predávajúcemu povinnosť predmet kúpy kupujúcemu odovzdať a kupujúcemu povinnosť predmet kúpy prevziať a zaplatiť zaň predávajúcemu dohodnutú cenu.

13. Podľa § 657 cit. zákona zmluvou o pôžičke prenecháva veriteľ dlžníkovi veci určené podľa druhu, najmä peniaze, a dlžník sa zaväzuje vrátiť po uplynutí dohodnutej doby veci rovnakého druhu.

14. Podľa § 658 ods. 1 cit. zákona pri peňažnej pôžičke možno dohodnúť úroky.

15. Podľa § 37 ods. 1 cit. zákona právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

16. V prejednávanej veci sa pôvodní žalobcovia domáhali, aby súd určil, že sú podielovými spoluvlastníkmi uvedených nehnuteľností. Po úmrtí pôvodného žalobcu v 1. rade a pripustení vstupu

dedičov do konania žalobcovia navrhli aj zmenu žaloby tak, že požadovali, aby súd určil, že žalobkyňa v 3. rade je podielovou spoluvlastníčkou nehnuteľností v 1/2-ici a spoluvlastnícky podiel v 1/2-ici patrí do dedičstva po neb. žalobcovi v 1. rade. Z hľadiska predmetu konania ide o určovaciu žalobu v zmysle § 137 písm. c/ Zák. č. 160/2015 Z. z. - Civilného sporového poriadku v platnom znení /ďalej len CSP/, teda nevyhnutným predpokladom na úspešné uplatnenie žaloby je preukázanie naliehavého právneho záujmu, pretože tento nevyplýva z osobitného predpisu. V zmysle ustálenej judikatúry naliehavý právny záujem je daný vždy, ak určenie má vplyv na právne postavenie žalobcu, alebo ak bez takéhoto určenia by sa právne postavenie žalobcu stalo neistým. Žalobcovia sa domáhajú určenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam, pri ktorých je vlastníkom nehnuteľností v katastri nehnuteľností zapísaná iná osoba a túto zmenu nemôžu dosiahnuť inak, ako určovacou žalobou, preto súd dospel k záveru, že žalobcovia preukázali naliehavý právny záujem na požadovanom určení.

17. Uznesením Okresného súdu Prešov sp. zn. XOdK/XXX/XXXX zo dňa XX.X.XXXX bol na majetok žalovaného vyhlásený konkurz a zároveň bolo rozhodnuté o oddĺžení žalovaného tak, že dlžník bol zbavený všetkých dlhov, ktoré môžu byť uspokojené iba v tomto konkurze a v akom nebudú uspokojené v konkurze a dlhov, ktoré sú vylúčené z uspokojenia. Vzhľadom na vyhlásený konkurz v priebehu konania, súd musel riešiť otázku aký vplyv má vyhlásenie konkurzu na prebiehajúce konanie. Oddĺženie konkurzom má špecifickú právnu úpravu obsiahnutú v štvrtej časti Zák. č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii, pričom ustanovenia druhej časti cit. zákona, ktoré upravujú konkurz, sa použijú iba tam, kde to právna úprava oddĺženia výslovne pripúšťa (napr. § 167j ods. 3). Pri oddĺžení konkurzom sa nezastavujú ani neprerušujú ex lege všetky konania, ale súd v zmysle § 167e ods. 1 cit. zákona rozhodne o zastavení konaní, v ktorých sa uplatňuje pohľadávka, ktorá môže byť uspokojená iba v konkurze (§ 166a), alebo sa považuje za nevymáhateľnú. U iných konaní teda nie je daný dôvod na ich zastavenie, čo sa podľa názoru súdu týka aj konania, ktorého predmetom je určovacia žaloba.

18. V zmysle § 167b ods. 1 cit. zákona oprávnenie dlžníka nakladať s majetkom podliehajúcim konkurzu, ako aj konať vo veciach týkajúcich sa tohto majetku vyhlásením konkurzu prechádza na správcu, ktorý koná v mene a na účet dlžníka. Z tohto dôvodu súd po vyhlásení konkurzu začal konať so správcom konkurznej podstaty ako zástupcom žalovaného. Súd tiež skúmal, či predmetné nehnuteľnosti ako aj pohľadávky, ktoré si žalovaný uplatňoval vzájomným návrhom, boli zahrnuté do súpisu majetku konkurznej podstaty, pretože v takom prípade by prichádzal do úvahy postup podľa § 167j ods. 2 cit. zákona, ktorý by mal prednosť pred určovacou žalobou. Vzhľadom na pasivitu pôvodného správcu ako aj novej správkyne konkurznej podstaty, ktorý napriek viacerým výzvam nepreukázali, či vykonali súpis majetku konkurznej podstaty tak, ako im to ukladá ust. § 167j ods. 1 cit. zákona, a či do súpisu zahrnuli aj predmetné nehnuteľnosti a pohľadávky, súd tieto okolnosti nepovažoval za preukázané a dospel k záveru, že je dôvodné pokračovať v začatom konaní o žalobe a vzájomnej žalobe.

19. Žalobcovia sa domáhajú určenia podielového spoluvlastníctva k nehnuteľnostiam na tom skutkovom základe, že kúpna zmluva z X.X.XXXX je pre nedostatok vôle zmluvných strán absolútne neplatným právnym úkonom. V zmysle § 37 ods. 1 Obč. zákonníka vážnosť vôle je jednou z obligatórnych náležitostí úkonu, ktorej nedostatok robí právny úkon absolútne neplatným. Právny úkon je urobený vážne, ak vôľa smeruje naozaj k urobeniu konkrétneho právneho úkonu. Ak je podľa okolností zrejmé, že konajúci nechcel svojim prejavom vôle spôsobiť právne účinky, ktoré s takýmto prejavom vôle spájajú normy občianskeho práva, nie je právny úkon urobený vážne. Existenciu vážnosti vôle je potrebné teda vyhodnocovať predovšetkým na základe objektívnych skutočností, za ktorých bol právny úkon urobený a je potrebné posúdiť, či tieto skutočnosti nevyvolávajú pochybnosti, že subjekt prejavujúci vôľu zamýšľal priviesť právne účinky, ktoré zákon s takýmto prejavom vôle spája. Zo strany žalobcov bola súdu predložená kúpna zmluva datovaná dňom X.X.XXXX, podľa ktorej mali zmluvné strany prejavíť vôľu previesť vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam na žalovaného. Žalobcovia spochybňovali vážnosť vôle na takomto právnom úkone a tvrdili, že tak ako oni nemali záujem predať predmetné nehnuteľnosti, tak ani žalovaný nemal záujem nadobudnúť vlastnícke právo k týmto nehnuteľnostiam. Tieto tvrdenia vo svojich výpovediach potvrdil aj žalovaný.

20. Strany vo svojich výpovediach zhodne potvrdili, že každý z nich mal záujem o získanie úveru, a to žalobkyňa v 3. rade v sume 25.000,-- eur na rekonštrukciu nehnuteľností a žalovaný v sume cca 50.000,-- eur. Žalobkyňa v 3. rade tvrdila, že tento postup im poradil svedok E. Š., pretože by údajne nedostala úver v banke. Tvrdeniam strán nasvedčuje aj tá skutočnosť, že kúpna cena bola dohodnutá na sumu 80.000,-- eur, ale už dňa XX.X.XXXX žalobkyňa v 3. rade z tejto sumy zaslala sumu

55.000,-- eur na účet žalovaného a z jeho strany nebolo preukázané, že by niekedy žalobkyni v 3. rade vyplatil kúpnu cenu dohodnutú v zmluve. Tvrdeniam strán sporu nasvedčujú aj ďalšie právne úkony, ktoré urobili, napr. dohoda dlžníka a veriteľa uzavretá v ten istý deň ako kúpna zmluva. V tejto dohode sa spomína pôžička zo dňa XX.X.XXXX, aj keď zmluva o pôžičke, ako to vyplýva z predloženej zmluvy, bola uzavretá až dňa X.X.XXXX. Zároveň uvedená dohoda obsahuje aj dojednania o vrátení nehnuteľností, aj keď len žalobkyni v 3. rade v 1/2-ici. Týmto tvrdeniam nasvedčuje aj dodatočne uzavretá nájomná zmluva, podľa ktorej mal žalovaný predmetné nehnuteľnosti prenechať do nájmu žalobkyni v 3. rade, a to za nájomné, ktoré zodpovedá výške poskytnutej pôžičky. Tvrdenia strán sporu sú preukázané aj výpoveďou svedka E. Š., ktorý vypovedal zhodne ako strany sporu. Z jeho výpovede tiež nesporne vyplýva, že tento spôsob a všetky právne úkony navrhol stranám sporu práve svedok E. Š..

21. Vzhľadom na zistené skutočnosti súd dospel k záveru, že kúpna zmluva, uzavretá medzi stranami sporu dňa X.X.XXXX, trpí vážnym nedostatkom, pretože pri urobení právneho úkonu chýbala jedna zo základných náležitostí, ktorú vyžaduje Občiansky zákonník pre platnosť právneho úkonu, a to vážnosť prejavu vôle, pretože ani jedna zo strán nechcela vyvolať právne následky, ktoré zákon s takýmto úkonom spája, t. j. žalovaný nemal záujem na nadobudnutí vlastníckeho práva k nehnuteľnosti a zaplatení kúpnej ceny a taktiež žalobcovia nemali skutočný záujem previesť vlastnícke právo na žalovaného. V danom prípade by sa mohlo jednať o zastretý právny úkon v zmysle § 41a Obč. zákonníka, a to dohodu o zabezpečovacom prevode práva v zmysle § 553 Obč. zákonníka, avšak kúpna zmluva by musela obsahovať všetky náležitosti vyplývajúce z ust. § 553a Obč. zákonníka. Zmluva však neobsahuje vymedzenie zabezpečeného záväzku, práva a povinnosti účastníkov zmluvy k prevedenému právu počas trvania zabezpečovacieho prevodu práva, spôsob výkonu zabezpečovacieho práva a ďalšie. Z tohto dôvodu kúpnu zmluvu nemožno považovať ani za platný zastretý právny úkon. Vychádzajúc z vyššie uvedeného súd dospel k záveru, že predmetná kúpna zmluva je absolútne neplatným právnym úkonom, na základe ktorého nemohlo dôjsť k zmene vlastníctva k nehnuteľnosti v prospech žalovaného, preto žalobe vyhovel.

22. Žalovaný v priebehu konania v rámci písomného vyjadrenia k žalobe podal aj vzájomnú žalobu v zmysle § 147 CSP. Vzájomnou žalobou žiadal, aby súd určil, že kúpna zmluva je neplatná, taktiež že neplatná je aj nájomná zmluva. Žiadal, aby mu bola uložená povinnosť previesť vlastnícke právo späť na žalobcov a požadoval tiež vrátenie sumy 80.000,-- eur a sumy 25.000,-- eur, vrátane dohodnutého úroku 6 % RPMN. Vzájomná žaloba žalovaného je sčasti určovacou žalobou a sčasti žalobou na splnenie povinnosti. Žalovaný sa domáha určenia právnej skutočnosti, t. j. platnosti kúpnej zmluvy a nájomnej zmluvy, avšak v zmysle § 137d CSP sa takéhoto určenia možno domáhať iba ak to vyplýva z osobitného predpisu, čo sa netýka nárokov uplatnených žalovaným. Podľa názoru súdu teda nebola splnená podmienka pre uplatnenie takejto určovacej žaloby. Navyiac otázka platnosti kúpnej zmluvy bola posudzovaná ako prejudiciálna otázka vo vzťahu k predmetu konania, ktorý žalobou uplatnili žalobcovia. Z týchto dôvodov súd považoval vzájomnú žalobu v tejto časti za nedôvodnú. Taktiež nie je dôvodná vzájomná žaloba ani v časti, keď žalovaný žiada, aby mu bola uložená povinnosť previesť vlastnícke právo späť na žalobcov, pretože na základe právoplatného rozsudku o určení podielového spoluvlastníctva žalobkyne v 3. rade a o určení, že spoluvlastnícky podiel v 1/2-ici patrí do dedičstva po neb. pôvodnom žalobcovi v 1. rade, dôjde k vykonaniu zmien v katastri nehnuteľnosti a nevyžaduje sa k tomu ďalší úkon zo strany žalovaného.

23. Žalovaný vzájomnou žalobou požadoval aj zaplatenie sumy 80.000,-- eur z titulu vrátenia kúpnej ceny a tiež sumy 25.000,-- eur so 6 % úrokom z titulu vrátenia pôžičky. Z predloženej kúpnej zmluvy z X.X.XXXX vyplýva, že zmluvné strany sa dohodli na zaplatení kúpnej ceny 80.000,-- eur, ktorá mala byť uhradená tak, že suma 66.000,-- eur bude hradená z jedného spotrebného úveru a suma 14.000,-- eur bude hradená z ďalšieho spotrebného úveru. Žalobkyňa namietala, že okrem sumy 25.000,-- eur, ohľadom ktorej urobila príkaz na úhradu, a ktorá bola poukázaná na jej účet, iné peniaze od žalovaného nedostala. Žalovaný v konaní nepredložil žiadne dôkazy, že by okrem pôžičky vo výške 25.000,-- eur vyplatil žalovanej aj kúpnu cenu 80.000,-- eur a už vôbec nie, že by bola vyplatená takým spôsobom, aký je upravený v zmluve. Z vykonaného dokazovania vyplynulo, že suma 80.000,-- eur bola vybavená ešte pred uzavretím všetkých zmlúv, pretože už ku dňu XX.X.XXXX sa nachádzala na účte v Tatra banke, a. s., č. účtu XXXXXXXXXXX/XXXX a v uvedený deň žalobkyňa v 3. rade urobila aj dva príkazy na úhradu, na základe ktorých sumu 25.000,-- eur poukázala na svoj účet a sumu 55.000,-- eur poukázala na účet žalovaného. Následne jej bolo zrušené dispozičné právo k predmetnému účtu. Z toho vyplýva, že peniaze, ktoré mal vybaviť svedok Š. z titulu poskytnutého úveru, si strany sporu rozdelili ešte

predtým, ako uzavreli zmluvu o pôžičke, kúpnu zmluvu a dohodu dlžníka a veriteľa. V konaní nebol predložený žiadny dôkaz, z ktorého by vyplynulo, že žalobkyňa v 3. rade obdržala od žalovaného aj iné finančné prostriedky ako sumu 25.000,-- eur, preto v časti o zaplatenie sumy 80.000,-- eur súd považoval vzájomnú žalobu za nedôvodnú.

24. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný poskytol žalobkyni pôžičku vo výške 25.000,-- eur, ktorá sa do dispozície žalobkyne v 3. rade dostala vyššie uvedeným spôsobom. Zjavne až po odovzdaní finančných prostriedkov uzavreli strany sporu aj zmluvu o pôžičke, ktorá je datovaná dňom X.X.XXXX, avšak nebolo preukázané, že by malo ísť o ďalšiu pôžičku. V zmluve o pôžičke zo dňa X.X.XXXX sa síce uvádza, že veriteľ sa zaväzuje poskytnúť pôžičku, ale zo zmluvy nie je jasné v akej lehote by pôžička mala byť poskytnutá a zo strany žalovaného nebol predložený ani žiadny dôkaz, že okrem sumy 25.000,-- eur, ktorá bola poukázaná na účet žalobkyne v 3. rade dňa XX.X.XXXX, by jej poskytol ešte inú pôžičku. Podľa zmluvy o pôžičke mala byť pôžička splácaná v mesačných splátkach po 167,-- eur. V zmluve nie je uvedené odkedy mali byť splátky splácané a nie je v nej uvedený ani údaj dokedy by mala byť splatená pôžička v celom rozsahu. Z listinného dôkazu predloženeho žalobkyňou v 3. rade, ktorý žalovaný nespochybňoval, vyplýva, že žalobkyňa v 3. rade splátky vo výške 167,-- eur splácala tak, že si zriadila trvalý platobný príkaz v Raiffeisen bank s tým, že prvá platba bola vykonaná dňa 15.12.2015 a k zrušeniu platobného príkazu došlo dňom 8.4.2019. Podľa predloženeho dokladu teda žalobkyňa mala doposiaľ zaplatiť sumu 6.680,-- eur.

25. Pokiaľ žalovaný požaduje vrátenie pôžičky v celom rozsahu, bolo potrebné predovšetkým riešiť otázku, či pôžička poskytnutá na základe tejto zmluvy sa stala splatnou. Splatnosť záväzku vyplýva predovšetkým z dohody zmluvných strán, avšak v zmluve o pôžičke uzavretej stranami absentuje údaj o tom dokedy by pôžička mala byť splatná. Zo zmluvy je iba zrejmé, že sa zmluvné strany dohodli na splácaní pôžičky v splátkach po

167,-- eur mesačne, ktoré sú splatné k 18. dňu v mesiaci, avšak bez toho, aby si určili odkedy sa splátky majú začať splácať. Keďže žalobkyňa v 3. rade začala splátky realizovať od 15.12.2015 a žalovaný to nenamietal, súd má za to, že z dohody strán vyplynulo, že splátky sa začali splácať týmto dňom. Z obsahu zmluvy o pôžičke nevyplýva, že by si zmluvné strany upravili možnosť, že v prípade omeškania s niektorou splátkou môže veriteľ požadovať zaplatenie celého dlhu tak, ako to umožňuje ust. § 565 Obč. zákonníka a splatnosť celej pohľadávky nenastáva ani rozhodnutím oddĺžení žalovaného konkurzom, keďže takáto možnosť nie je upravená v § 167c Zák. č. 7/2005 Z. z. Pri uplatnenom nároku žalovaného na vrátenie pôžičky v sume 25.000,-- eur by bolo potrebné vziať do úvahy sumu, ktorú doposiaľ žalovaná zaplatila, ale predovšetkým skutočnosť, že pohľadávka žalovaného v celom rozsahu doteraz nie je splatnou, preto podľa názoru súdu žalovanému je možné priznať iba nárok na vrátenie splátok, ktoré mali byť uhradené za obdobie od 04/2019 do 08/2020, t. j. sumu 2.839,-- eur (17 mesiacov x 167,-- eur).

26. Žalovaný si tiež uplatňoval zaplatenie dohodnutého úroku 6 %. V zmysle § 658 ods. 1 Obč. zákonníka pri peňažnej pôžičke si možno dohodnúť úroky. Aj v časti príslušenstva však zmluva musí spĺňať základné náležitosti právneho úkonu v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zákonníka, teda dojednanie o príslušenstve musí byť predovšetkým určité a zrozumiteľné. Z obsahu predloženej zmluvy o pôžičke vyplýva, že dohoda o príslušenstve by mala byť obsiahnutá v článku II bodu 2 zmluvy, kde sa uvádza, že zmluvné strany sa dohodli na 6 % RPMN (ročnej percentuálnej miere nákladov). Ročná percentuálna miera nákladov je pojem používaný pri kategórii spotrebiteľských úverov, teda kde veriteľ je v postavení dodávateľa tak, ako ho charakterizuje § 52 ods. 3 Obč. zákonníka a dlžník spĺňa charakteristiku spotrebiteľa v zmysle § 52 ods. 4 Obč. zákonníka. Pojem „RPMN“ nemožno stotožňovať s dohodnutým úrokom, pretože tento údaj má zahŕňať všetky náklady, ktoré sú spojené s poskytnutím spotrebiteľského úveru, a ktoré majú spotrebiteľovi ako dlžníkovi pomôcť posúdiť výhodnosť poskytovaného úveru. Ak zmluvné strany v zmluve o pôžičke uviedli, že sa dohodli na 6 % RPMN, tak takéto dojednanie, s poukazom na vyššie uvedené, nemožno považovať za určité a zrozumiteľné, pretože z tohto ustanovenia nemožno vyvodit', či bol skutočne dohodnutý iba úrok vo výške 6 %, teda či by malo ísť o úrok 6 % z celej sumy, alebo úrok 6 % ročne, naviac keď nie je zrejmé na akú dobu pôžička mala byť poskytnutá a z akej sumy by sa priebežne počítal ročný úrok, keďže by dochádzalo k postupnému splácaniu pôžičky. Z uvedených dôvodov súd v zmysle § 37 ods. 1 Obč. zákonníka predmetné dojednanie v zmluve o pôžičke považuje za neplatné, a preto nepovažuje za dôvodný ani nárok žalovaného na zaplatenie príslušenstva z poskytnutej pôžičky.

27. S poukazom na vyššie uvedené preto súd zaviazal žalovanú k zaplateniu sumy 2.839,-- eur ako časti pôžičky, ktorá sa už stala splatnou a v prevyšujúcej časti vzájomnú žalobu žalovaného zamietol.

28. V civilnom sporovom konaní súd spravidla rozhoduje o trovách konania po zohľadnení pomeru úspechu a neúspechu strán vo veci, ako to vyplýva z ust. § 255 ods. 1 CSP. V prejednávanej veci boli žalobcovia v celom rozsahu úspešní ohľadom podanej žaloby a v prevažnej miere boli úspešní aj ohľadom vzájomnej žaloby žalovaného, teda v zmysle uvedeného zákonného ustanovenia by im vznikol nárok na náhradu trov konania. Ust. § 257 CSP umožňuje vo výnimočných prípadoch, kde by sa aplikácia právnych noriem upravujúcich náhradu trov konania javila ako neprimerane prísna, nepriznať náhradu trov konania strane, ktorá by inak na náhradu trov konania mala nárok. V prejednávanej veci súd zohľadnil, že na neplatnosti právneho úkonu sa podieľali obe strany sporu, keďže tak pôvodní žalobcovia, ako aj žalovaní, nikdy nemali skutočnú vôľu previesť vlastnícke právo, resp. nadobudnúť vlastnícke právo k uvedeným nehnuteľnostiam, teda obe strany zapríčinili, že muselo prebiehať súdne konanie. Súd taktiež zohľadnil osobné a majetkové pomery žalovaného, ktorý bol oddĺžený konkurzom. Tieto skutočnosti súd považoval za dôvody hodné osobitného zreteľa, pre ktoré žalobcom náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu vyššie uvedenú, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Ak povinnosť uvedená vo výrokovej časti tohto rozsudku nebude plnená dobrovoľne, môže oprávnený podať návrh na výkon exekúcie podľa osobitného zákona (Exekučný poriadok).